

Калинюк Віктор Євгенович

студент

Факультету економіки та бізнес-адміністрування

Національного авіаційного університету

ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА КРІЗЬ ПРИЗМУ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Анотація. У статті досліджуються провідні напрямки формування інноваційної економіки, включаючи поряд з техніко-технологічними інноваціями, також організаційні, інституційні та соціальні нововведення. Уточнюються уявлення про те, наскільки радикальними повинен бути перехід до інноваційного розвитку в сфері економіки на досвіді зарубіжних країн.

Ключові слова: інноваційна економіка, технологічні інновації, державна політика, зарубіжна економіка, іноземні інновації.

Швидкість технологічних змін в поєднанні з посиленням глобальної інтеграції та конкуренції різко стимулювали інновації в світовій економіці. Нові покоління технологій і бізнес-моделей з'являються з безпрецедентною швидкістю і масштабами, щоб руйнувати існуючі сектори, створювати нові продукти і процеси, а також розвивати передові галузі. Протягом останнього десятиліття з'явилася нова теорія і опис економічного зростання, заснованого на інноваціях. Відомий поруч з термінами - «інституціональна економіка», «економіка нового зростання», «економіка еволюції» або просто «економіка інновацій».

Щоб повністю зрозуміти, що таке інноваційна економіка, важливо спочатку дізнатися, як вона виникла. Теорія цієї форми економіки була розроблена тільки в останні кілька десятиліть. Раніше зростання економіки визначалося реакцією ринку на цінові сигнали на кривих попиту і пропозиції, а також ефективним розподілом ресурсів. І це мало сенс, коли економіка вийшла з Другої промислової революції. Однак у міру того, як темпи технологічного розвитку збільшувалися, особливо з цифровими технологіями, все змінилося.

У той час як в старіших економічних моделях інновації розглядаються як незалежна сила, в інноваційній економіці інновації розглядаються в якості основного принципу, який повинен заохочуватися державною політикою і підтримуватися знаннями, технологіями та підприємництвом. Стимулювання цих факторів повинно бути головною метою економічної політики поряд з розвитком ефективних партнерських відносин між приватним і державним секторами, які сприяють зростанню інновацій та продуктивності.

Особливістю інноваційної економіки є агломерація бізнесу в конкретних географічних областях, залучена наукомісткими інститутами, талантами і навичками, а також можливостями для співпраці і обміну знаннями. Ці тенденції підтримуються поліпшенням ділового клімату для підприємництва і невеликих динамічних фірм, а також поліпшеною правовим захистом інтелектуальної власності. Багато країн з високим рівнем доходу вважають, що інновації та глобальна конкуренція підірвали інтенсивність робочих місць в розвинених сировинних і виробничих економіках. Тепер вони прагнуть виростити інноваційну економіку як один із засобів диверсифікації своєї діяльності, створення нової бази робочих місць, підвищення заробітної плати, прибутку і податкових надходжень, підвищення конкурентоспроможності та забезпечення більшої стійкості до глобальних економічних зрушень і потрясінь.

Інноваційна економіка в даний час є глобальною за своїми масштабами, але ряд регіонів і країн розвинули більш зрілі екосистеми за останні 30-50 років. Вони ілюструють різноманітність шляхів, за якими регіони можуть розвивати свою інноваційну економіку. Ці країни і регіони досягли деяких переваг першопрохідника, які дають цікаву інформацію для спостереження інших регіонів. Зокрема, вони пропонують «новаторським» країнам і регіонам об'єктив, за допомогою якого можна подивитися на довгострокові цикли і зобов'язання лідера, необхідні для успіху. Ми детально розглянемо три приклади - Баварія, Онтаріо і Массачусетс.

Серед провідних в області інновацій можна виокремити Каліфорнію. Цей штат розвинув унікальну інноваційну економіку, засновану на спільних мережах, наставництві і схильності до ризику. Екосистема Північної Каліфорнії заснована на тому факті, що підприємці створили мережі підтримки поза існуючих компаній, які виявилися взаємовигідними і довговічними, а лідери і установи готові адаптуватися і розвиватися. Сьогодні регіон є штаб-квартирою технологічних гігантів, університетами та лабораторіями світового рівня, яскравим венчурним капіталом і великою кількістю технічних знань, як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях [1].

Також можна виокремити досягнення Ізраїлю. Деякі регіони і країни використовують свої військові і технічні можливості, щоб стати лідерами інновацій. Екосистема Ізраїлю підтримується перехрестями між його військовою економікою та громадянською економікою, які були створені національною службою. Підтримка з боку постачальників для військових програм дозволила створити комерційні спеціалізації в області кібербезпеки, ІТ та інтелектуальної інфраструктури, що обслуговують віддалені цільові ринки. У свою чергу, вони залучили великі вітчизняні та зарубіжні дослідження і розробки, а також венчурний капітал в Північній Америці. Сьогодні інноваційна економіка Ізраїлю характеризується тісною

географічною та інституційною близькістю, глобальною базою інвесторів і національною культурою, яка заохочує винахідливість [2, с. 33].

Багато регіонів Сінгапуру зосередили свої виробничі зусилля на високоякісній інфраструктурі та спеціалізованих міжнародних кадрах в невеликому числі інноваційних галузей. Сінгапур прийняв цей підхід, різко розширивши свій проект в декількох областях - науках про життя, матеріалах, чистих технологіях і цифрових медіа. Уряд надає суттєві податкові пільги, підтримку інфраструктури та субсидії на навчання. Сінгапур шукає лідерів наукової думки і докторантів для роботи в своїх основних інноваційних проектах і забезпечує високу якість життя і побутових зручностей поблизу або на місці [3].

До теперішнього часу інноваційна економіка та інноваційна політика не були повністю оцінені. В значній мірі тому, що домінуючі моделі економічної політики, підтримувані більшістю економічних консультантів і більшістю політиків, в значній мірі ігнорують інновації і технологічне зростання на користь макроекономічних питань, таких як зниження податків фізичних осіб, профіцит бюджету або соціальні витрати, які в кінці дня бліднуть за значенням інновацій в стимулюванні економічного зростання.

Натомість «економіка інновацій» визнає реальність того, що глобальна економіка, заснована на знаннях, вимагає нового підходу до національної економічної політики, заснованій в меншій мірі на накопиченні капіталу, надлишку бюджету або соціальних витратах і в більшій мірі на розумній підтримці будівельних блоків приватного сектора, зростання та інновації. Саме тому наше завдання сьогодні полягає в тому, щоб відкрити діалог з економічною політикою, включивши в нього нову доктрину інноваційної економіки.

Однак концептуально необхідно поглибити наше розуміння взаємодії між розвитком інноваційних можливостей і конкретними умовами

управління, які необхідні для забезпечення сталого зростання продуктивності на рівні фірм і промислових екосистем. Розвиток таких можливостей на інноваційних підприємствах вимагає виділення фінансових ресурсів для колективних і сукупних процесів навчання як всередині фірми, так і в її екосистемі. Це зобов'язання також залежить від здібностей і стимулів тих керівників, які здійснюють стратегічний контроль над розподілом фінансових ресурсів і доходів корпорації [4].

Інноваційна економіка зміщує фокус суспільства по всьому світу. Замість економіки, зосередженої на розробці і розподілі цінних товарів з обмежених ресурсів, новою метою суспільства є підвищення якості життя для всіх і збільшення добробуту шляхом розробки нових бізнес-моделей, продуктів і послуг і форм виробництва. Інновації почалися в технологічній галузі і швидко переросли в інші галузі економіки. Завдяки поліпшеним технологічним можливостям, більш загальнодоступним базам знань і глобалізації, окремі особи і фірми змогли більш ефективно створювати продукти та послуги, що поліпшують життя людей.

Інноваційна економіка впливає на професії та навички, необхідні для їх досягнення. В області медицини більш точні апарати дозволяють лікарям діагностувати хвороби з більшою ефективністю. В юридичній сфері онлайн-платформи дозволяють адвокатам спеціалізуватися в нішевих областях. У сфері освіти інновації дозволяють вчителям краще спілкуватися зі студентами та залучати їх до роботи.

Таким чином, формування економіки інноваційних змін є комплексним та багатоскладовим процесом, для успішного розгортання якого необхідно тримати в полі уваги всі його пріоритетні напрямки, включаючи техніко-технологічні і процесорні інновації, організаційно-управлінські зміни, інституційні та соціальні перетворення. Для досягнення цієї мети найбільш доцільно застосовувати змішану стратегію, реалізуючи збалансовані зусилля по формуванню її інноваційного ядра при одночасній

інтенсивній модернізації базових для країни, включаючи інфраструктурні, галузей. Принципове значення для формування інноваційної економіки, яка ще іменується економікою знань або інтелектуальною економікою, грає сфера освіти, умовою радикального реформування якої слугує осмислення і облік передового зарубіжного досвіду, який було розглянуто та проаналізовано.

Література

1. Haskel J., Westlake S. Capitalism without Capital: The Rise of the Intangible Economy / Haskel J. Westlake S. // N.J.: Princeton University Press. – 2017. – 278 pp. URL: <https://www.cato.org/cato-journal/fall-2018/capitalism-without-capital-rise-intangible-economy-jonathan-haskel-stian>
2. Moonen T., Nunley J. The Innovation Economy Implications and Imperatives for States and Regions / Moonen T., Nunley J. // NSW Government. – 2017. – 61 pp. URL: https://www.industry.nsw.gov.au/_data/assets/pdf_file/0007/163267/IPC-The-Innovation-Economy-2018.pdf
3. Governing Financialisation for an Innovative Economy: Investment in High-Value Productive Capabilities in the UK. URL: <https://www.soas.ac.uk/economics/events/10jul2019-governing-financialisation-for-an-innovative-economy-investment-in-high-value-productive-c.html>
4. Understanding the Innovation Economy and Its Impact on Our World. URL: <https://philmckinney.com/understanding-innovation-economy-impact-world/>